

Haáz Rezső Múzeum Tudományos Könyvtára, Székelyudvarhely

5. sz. 11. 174. 296.

MENNYEI
BÖLCSESEGNEK
ÖSVÉNYE,

Avagy
AZ HITNEK
ELMELKEDESRE REN-
DELTETETT

ÖRÖK IGASSÁGI.

Mellyek
Két elmélkedéssel meg-sza-
porítván ujonan ki-Nyomtat-
tattak Kolosváratt Acade-
miai bötűkkel.

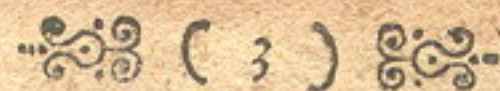
Ex Bibliotheca Catechetica
Csakiana. 1745.

A' KEGYES OLVASOHOZ.

HOgy Lelked hasznára, 's
űdvösségére szolgállyon é'
Könyvecske, azt cselekedd, a'
mit az Isten Angyala paran-
csolt Szent Agostonnak mond-
ván: Tolle, lege. Vedd, és
olvasd. Vedd kezébe minden
nap, vedd estve, és reggel;
Estve olvasd egynéhány cik-
kelyeket, melyekről más nap
elmélkedgyél; reggel ismét
olvasd, és segítségül híván
a' Szent Lelket, hogy elmédet
meg-világosítsa, és akarato-
dat minden jó el-tekellésekben
meg-

meg-vasztagítsa; figyelmezz az
Istennek belső szóllására; gon-
dold, és fontold-meg a' fel-tett
igasságokat, és halljad: quid
loquatur in te Dominus; mire
tanít téged az Isten; és tégy
rendeléseket, minden bűnöknek
el-távoztatására, és minden
Istenes cselekedeteknek gyakor-
lására: mert az a' Bölcseség-
nek őszvénye, melyen járván,
és holtig meg-maradván, böl-
dog lélsz, a' mint írva va-
gyon: Bóldog férfiú, a' ki a'
bölcsességben marad, és a' ki
a' maga igasságáról elmélke-
dik, és értelemmel gondol-
kodik, hogy az Isten minden-
felé néz, Eccli. 14. 22.

❧ (4) ❧

ELMELKEDES ALATT
Es utánna-való egynéhány ájtatos
FOHAZKODÁSOK.

I.

Hiszem Uram, hiszem mind azokat, mellyeket hiszen az igaz Római Katolika Anya-szentegyház; és úgy hiszem, a' mint ő hiszi; segéllyed az én hitlenségemet: mást ellenben sűg a' világ, a' test, az ördög, de nem hiszem; a' te igéd marad mind örökké: ennek igazságaért, ha tőlem kívánod véretem, ha kívánod életemet, ime Uram Istenem, kész az én szivem; kész akaratom. Ezer kardokra, tűzekre, kerekekre hanyattatom testemet, hogy a' te igazságod helyén maradgyon.

2. Te-benned biztam, meg-
ne

❧ (5) ❧

ne szégyenüllyek örökké. Reménlem, és kérem a' Szentek egygyeiségét; reménlem, és kérem az Istent örökké látni, és ő benne örvendezni; reménlem, és kérem az igazság koronáját, mellyet nekem adandó lesz az igaz Biró: reménlek, és kérek minden malasztokat, és segétségeket, mellyek halálomig szükségesek lesznek lelkemnek; reménlem a' jóbanvaló meg-maradásnak utolsó kegyelmét: és bóldog ki-mulást e' világból: mind ezeket pedig reménlem az én Istenem véghetetlen jóságából; a' mi Urunk JESUS Krisztus, a' Bóldogságos Szűz Mária, és minden Szentek érdemi-által.

3. Te tudod, Uram hogy
A 3 szeret-

❧ (6) ❧

szeretlek téged: mert te vagy egyedül jó, te vagy egyedül Szent, te vagy egyedül méltó minden teremtetett állatok szeretetére. Oh meg-becsülhetetlen jószág, én szerelmes Istenem! mivel mindennek-fölött becsüllek téged, mindenek-fölött szeretlek. El-fogyatkozott értelmem a' te meg-becsülésednek mélységében, és meg nem foghattya minden gondolható szeretetre leg-méltóbb jóvólatodat. De légyen elég előtted: szeretlek téged ezer-szer, és ezer-szer inkább, hogy sem magamat, hogy sem lelkem meg-elégítését, hogy sem Örök boldogságomat, és a' te leg-Örvendetesbb szemlélésedet; tellyes szivemből, és

❧ (7) ❧

és lelkemből szeretlek téged; 's ebben élek, és halok, hogy szeretlek téged.

4. Oh vajha soha nem vétkeztem volna! tellyes szivemből szánom, és bánom életemnek minden bűneit, mindenek fölött azért, hogy véghetetlen jószágodat, és Felségedet meg-bántottam, gyaláztam, és tiszteletlenséggel illetem; hogy az én-érettem meg-hólt JESUS Krisztust gonofságimmal újonan meg-fejzitettem, érdemít meg-vetettem, drágalátos Szent Vérért tapodtam; hogy a' kegyelmes Szent Lelket meg-fzomorítottam, Szentséges malasztit meg-utáltam.

5. De kérlek, oh menyei szerelmes Szent Atyám! a' te véghetetlen irgalmaságo-
A 4 dért,

❧ (8) ❧

dért, a' te Szent Fiadnak kínszenvedéseért, vére-hullásaért, és érdemiért, engedd, és bocsásd-meg nekem, nyomorúlt bűnösnek, minden bűneimet, és adgyad Szent kegyelmedet, hogy soha többé meg ne bántsalak.

6. En még eddig vérem ontásaig nem viaskodtam lelkem ellenségivel, de ez órától fogva, ha szükség lesz, minden véremet az utolsó csöppig inkább adom, hogy sem ellened vétsek; úgy áldatom, úgy ígérem, az én meg-feszített édes JESUSom-előtt: ezerszer inkább meg-halok, hogy sem nagy vétkeket cselekedgyek.

Elmélkedés-előtt-való

I M A D S A G.

FEL-

❧ (9) ❧

Felséges mindenható Ur Isten, ime én a' te tekintésedre leg-méltatlanabb alkotmányod, irgalmaságodnak kegyes lábaihoz borulván, imádlak, és áldlak téged, tekints, kérlek, a' te fízerelmes Szent Fiadnak, a' mi Urunk JESUS Krisztus Szent-séges Orczájára, és engedd-meg kegyelmesen minden bűneimet, mellyeket mindenek-fölött töredelmes szível szánok, és bánok. Vedd kegyesen a' gyönyörűségnek illattyára ezen imádságomnak áldozattyát, mellyet a' te nagyobb dicsőségedre, és lelkem üdvösségére, 's tekéltetéségére végbe-vinni kívánok; és mostantól-fogva tellyességgel ellene-mondok

A S

min-

❧ (10) ❧

minden egyéb gondolatoknak, mellyek elmémet az imádságtól el-fordithatnak, te-előtted állatván, hogy azoknak semmi helyt nem adok: töltsd-meg azért elmémet Szent gondolatokkal, világosítsd értelmemet mennyei világozással, 's gyulazd-meg akaratomat a' te Szerelmednek tűzével, hogy külömb emberbe változtatván, és a' te szolgálato drakokkal kézzebb, hogy sem eddig voltam, távozzak el innét: mind ezeket nem csak magamért, hanem mind azokért-is, a' kik velem-egygyütt imádkoznak, alázatosan kérem, a' mi Urunk Jesus Kristus, a' Boldogságos Szűz Annának, és minden Szenteknek érdemi-által. Amen.

❧ (11) ❧

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.
Az embernek utolsó végéről.

I.

ELETEDNEK tellyes idejében csak azt az egy dolgot kívánnyá töléd az Isten, hogy üdvösségednek gondyát visellyed. Mert nem arra teremtetted az Isten, hogy gazdag, vagy hatalmas légy, 's frissen lakjál testedben; hanem hogy az Istennek szolgálván megnyerjed az örök életet: De jaj! mely keveset czéloztak erre a' végre a' te gondolatid, szavaid, és cselekedetid.

2. Valami erre a' végre nem igazíttatik, hogy Istent szeretvén

❧ (12) ❧

retvén örökké üdvözülhetsz,
mind az vesztedre vagyon. 'S
nemde bolondnak ítéltetnék
azaz ember, a' ki törvénye-
folytának okáért, mellytől
fügne becsülete, élete, 's
minden szerencséje, Váras-
ba menne; azonban pedig
játékokban, 's haszontalan
mulatságokban tölténé az ű-
dőt: sokkal inkább te eszte-
lennek mondhattatol, ha ke-
vesebbet gondolsz üdvössé-
geddel, mellyért teremtetél,
hogy sem a' világnak veszen-
dő dolgaival.

3. Mit késeleg-alább ez ó-
rától fogva minden tehetsé-
geddel az Istennek szolgálni,
holott már régen ezt kell vala-
cselekedned? mert mi végre
élsz e' földön, mellyen nincs
mara-

❧ (13) ❧

maradandó várasod; hanem
hogy egy szarándok-gyanánt
azt bé-járván, végtére az ó-
rök hazába juss, mellyben
örökké birjad az Istent.

4. Miért ragaszkodol annyi
fok teremtetett állatokhoz,
hogy akadályt veszenek sza-
rándokságodnak útyában, és
úgy tartod mint istenedet,
bóldogságodat, és utó só vé-
gedet. Jaj! hányszor csala-
tattál-meg azoktól? hány-
szor vettél szomorúságot ó-
róm-helyett, fájdalmat gyó-
nyörűség helyett? 's még-is
nem térsz eszedre annyi lok
kár-vallások után?

5. Minden állatok tartoz-
nak Istenről adatott természe-
tek-szerént cselekedni, és
azon igyekezni, hogy azt a'

A 7

véget

❧ (14) ❧

véget el ériék, mellyre alkotattak. A' nap a' végre teremtetett, hogy a' világot megvilágosítsa; ha tehát világosságát nem közli élő állatokkal, fizinte úgy léfzen, mint ha nem-is volna: hasonló-képpen az embernek lelke semmire kellő, és haszontalan léfzen, ha Istennek nem akar szolgálni; mivel ez az ő czéllya és vége e' földön, Szent Agostonnak ama mondása-fzerént: *Egészen kíván téged, a' ki téged egészen alkotott.*

6. Minden egyéb dologra üdött taláfsz, csak arra nem, hogy Istennek szolgály. Vonnattatni hagyod magadat a' teremtetett-állatoktól, az Istent pedig annyinak nem tartod, hogy állandó képpen hoz-

❧ (15) ❧

hozzá ragaszkodnál; 's hol találhatiz igaz örömet, és nyugodalmat, hanem csak az egy Istenben? a' mint igazán mondgya vala Szent Agoston: *Uram Isten te magadért teremtetél minket embereket, 's nyughatatlan a' mi szívünk, miglen te - benned meg nem nyugszik.* L. I. Conf. c. I.

7. Nincs szabad akaratunkban, hogy az Isten-kivül más véget keressünk magunknak; 's noha volna - is szabadságunkban valami más végnek válaiztása, hol találhatnánk ő Szent-felségin-kivül, úgy, mint egygyetlen, és véghe-tetlen javunk-kivül jobb véget, 's nagyobb boldogságot? Oh leg - boldogabb izűkség, hogy senkinek e-gyéb-

❧ (16) ❧

gyébnek nem kell szolgál-
nunk, hanem csak az egy
mindenható Ur Istennek!
mindaz-által, oh én rút tu-
nyaságom! mely keveset i-
gyekeztem eddig, hogy ma-
gamat, és mindenemet csak
ő hozzá, úgymint utolsó
végemhez szabjam, és alkal-
maztassam.

8. Nincs külömben, én
Istenem! nincs külömben;
ismérem, és meg-vallom, hogy
nem más végre teremtetél
engem, hanem hogy téged
szereffelek, 's te-néked szol-
gályak: mellynek okáért min-
den reménségemet vetvén
Szent kegyelmedre, ez órá-
tól-fogva el-tekéllem magam-
ban, hogy semmi teremtet
álatra nem tüggesztem szive-
met,

❧ (17) ❧

met, hanem tellyességgel te
hozzád ragaszkodom; *Dixi:*
nunc cæpi; mondék: most
kezdem.

MASODIK ELMÉLKEDÉS. *Istennek jó-téteményiről.*

I.

SEmmiből teremtet engem
az Isten, el-hagyván számta-
lan fok málokat, kiket én-he-
lyettem teremthetett-vólna,
micsoda hálá-adással voltam
az én Teremtő Istenemhez
ezért a' fő jó téteményért?

2. Oh menyin hagyatattak
az ő semmieken, és abból
soha ki nem húzattatnak, ki-
ket ha én - helyettem terem-
tet-vólna az Isten, tellyes
szivekből szeretnék őtet, és
minden erejeből szolgálná-
nak

❧ (18) ❧

nak néki : én pedig hálá-
datlan ember, mi képpen sze-
rettem eddig az Istent, 's mi-
képpen szolgáltam néki ?

3. Az Isten engem terem-
tett az Ő képére, és hason-
latosságára, hogy Őtet szerez-
sem, dicsérjem, 's néki szol-
gálván üdvözüljek : én pe-
dig ezt az Istennek nemes
képét, a' bűnök rusnya sze-
metivel merem meg-mocskol-
ni, és annyira el-távozni az
én teremtetsemnek végétől !

4. Micsoda nagy szorgal-
matossággal szokták az em-
berek meg-tartani a' Császá-
roknak, Királyoknak, és ma-
gok eleinek csak lelketlen ké-
peit-is, mellyek az Ő házak
kő falaira vannak fel-függesz-
telve, 's szegezve : én
pedig

❧ (19) ❧

pedig hogy Őriztem-meg ed-
dig, az Eg, és Föld minden-
ható Királyának eleven-ké-
pét, az én lelkemet ?

5. Számlálhatatlanok a' ter-
mészetnek, javai, mellyekkel
Isten fel-ékesítette lelkemet :
adott néké emlékezetet, hogy
gyakorta gondolkodgyam ró-
la ; adott értelmet, hogy jó-
vóltát meg ismérjem ; adott
akaratot, hogy Őtet szerezsem :
De jaj ! miről gondolkodtam
én eddig, életemnek tellyes
idejében ? miről elmélked-
tem, 's mit szerettem ?

6. Testemmel hasonló-kép-
pen számtalan fok jòkat cse-
lekedett. Bóldog Isten ! men-
nyin születtetnek vakúl, si-
ketül, nemául, sántául, és
egyéb testi fogyatkozásokkal,
's nya-

❧ (20) ❧

's nyavalyákkal? én pedig minden fogyatkozás, és nyavalyától ment lévén, ép, és egészséges testtel bírok. Micfoda hála-adással feleltem meg ezért?

7. Hányan hóltak-meg ez időig szörnyű halállal, vagy utolsó szegénységre jutottak, gyálaszatba, 's egyéb nyomorúságokba estek: nekem pedig szolgál az egészség, és nem szűkölködöm azok-nélkül, mellyek életnek el-tartására szükségesek; 's nem-de Istennek jó-téteménye-e' ez?

8. Oh menyi halálos veszedelmekből mentett-meg engem a' kegyelmes Isten, mind e' mai napig! 's miért nem töltöm életemet az ő szolgálattában?

9.

❧ (21) ❧

9. Micfoda jó cselekedetimmal érdemlettem én a' Keresztségnek malasztyát, 's az igaz Hitnek világosságát? Nem hagyhatott volna-e' engem-is az Isten szűlettetni, pogány, vagy eretnek szűléktől, a' mint számtalan sok másokat hagy szűlettetni, és a' pogányságban, vagy eretnekségben meg-halni, és örökké el-veszni?

10. Ah! menyi pogány, és eretnek ember ég pokolban, kik sokkal buzgóbban szolgálának az Istennek, hogy sem én szolgállok, ha azt az igaz hitnek világosságát nekik engedte-vólna, mellyet nekem oly kegyelmesen adott. Mi tévő léfzek ezután? még-is hála-adatlan ma-

ra-

❧ (22) ❧

radandók-e' az én jó-tévé
Uram Istenemhez?

11. Miért azonnal nem vet-
tett engem az Isten első nagy
vétkem-után a' pokol tűzére,
a' mint Luczifert? Oh én Is-
tenemnek hozzám-való vég-
hetetlen nagy irgalmafsága!
Ah! miért nem dicsérem, és
áldom minden erőmből? mi-
ért tellyes szivemből nem
szeretem?

12. En érettem teremtetted
Isten menyországot, melly-
ben örökké-való örömet ké-
szített nékem, s hi engem
minden nap belső intésekkel,
és malasztokkal annak meg-
szerzésére: én pedig az Ő
hívását mind szűnetlen meg-
vetem, és kész-akarva pokol-
hoz közelgetek. Oh! mely
hála-

❧ (23) ❧

háládatlan voltam eddig an-
nyi fok jó-téteményekétt, ál-
domáforkétt, holott pedig
leg-igazabb dolog, hogy a'
hála-adóság több, és több
ajándékokat szerez ember-
nek.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.
*Az halálos Bűnnek iszonyúsá-
gáról 's károsításáról.*

I.

Minden halálos bűn meg-
fosztja a' lelket a' meg-
szentelő malasztól, melly az
ő élete. Oh esze-veszet em-
ber! hogy félted elveszteni,
testednek életét, és lelked
életének el-vesztését oly ke-
vésnek tartod, 's nem tudod-
e' nyomorúlt, hogy lelked-
élete fokkal főbb és drágább
tested életénél?

2.

❧ (24) ❧

2. Minden nagy véték-által el-veszti a' lélek minden ékecségét, és szépségét, és olyan rútságba merül, hogy az Isten, 's a' Szent Angyalok iszonyodnak rajta. Az emberek előtt meg nem merész jelenni, leg-kisfebb mocfokkal rútult orczával: 's hogy merész meg-jelenni az Isten előtt, a' Szeplőtelen Szűz Anya előtt, és minden Szentek előtt, annyi temérdek halálos bűnöknek undokságával fzenyes Lélekkel?

3. Minden halálos véték Őrdög fiává téfzi az Isten fiát, sőt magába az Őrdögbe változtatya, a' mint maga Krisztus Urunk az áruló Judásról meg-vallja: *Egy kőzűletek Őrdög.* Joan. 6. Ezt gyakran for-

❧ (25) ❧

forgasd elmédben: valahányszor halálosan vétkezel, mind annyiszor el-távozik lelkedtől az Isten, és annak helyébe bé-mégyen a' kegyetlen Őrdög. Kinek lakó-helyévé téfszed ez után lelkedet? a' te Teremtődnek, és leg-szerelmesb Meg-Váltódnak lakó helyévé-e', vagy a' te leggonoszabb ellenségednek, az Őrdögnek lakó-helyévé?

4. Minden halálos véték méltatlanná téfzi az embert minden olyan érdemre, melly az Őrök életre szolgálna; mert valamig halálos bűnben vagy, mind addig semmit olyat nem érdemelhetsz imádságiddal, 's jó-cselekedetiddel, a' mi az Őrök életre, 's mennyei jutalomra méltó volna.

B

na.

❧ (26) ❧

na. Oh micfoda nagy károdra vagy ez?

5. Ha minden Szentek érdemivel birnál-is, sőt ha fellyúl-múlnád a' Bóldogságos Szűz Mariának Szentségét-is, és csak egy halálos vétke cselekednél, semmit néked nem használnának azok az érdemek, semmit nem használnának az a' nagy szentség: mind azok úgy el-enyésznének az Isten színe elől, mint ha soha nem lőttél volna részesbennek. Jaj! minémő nagy gonosz csak egy halálos vétke, melly tellyes életünknek érdemét egy szem-pillantásban veszti, és semmivé tészti.

6. Mit cselekednél, kérlek, ha valami olyan gonosztól édesgettetnél, vonattatnál melly téged

❧ (27) ❧

téged minden gazdagságtól, és földi javaidtól egy szem-pillantásban ki-űresíthetne, 's meg-foszthatna, és leg-gazdagabból leg-szegényebbé tehetne? Nemde minden erővel távoztatnád-e' az ilyen gonoszt? Ime minden halálos vétke ez a' szörnyű gonosz, melly minden lelki kincsekből, és természet fölött való érdemeiből, melyeknek árra minden világi jókat meg-hallad, egy szem-pillantásban téged ki foszthat: 's miért ezt a' nagy gonoszt minden tehetséggel nem kerülöd?

7. Az halálos vétke alá vetett embernek meg-tagadgya Isten az ő mennyei kedveskedését, és fok kivált-képpen

B 2

való,

(28)

való, 's különös segétségít; hasonló-képpen az őrző Angyalok nem kedveznek úgy a' bűnösöknek, sem úgy nem segítik, mint az igazakat. Oh átokra méltó bűn, melly Isten segedelméből, az őrző Angyal kegyes óltalmából ki-rekeszti az embert!

8. Minden halálos bűn, mihelyt léfzen, fel-bontya, és rontya a' léleknek békeségét, és csendességét, 's az ember szívében nagy háborodásokat indít, és mint egy nyúghatatlan féreg belől mardossa a' lelki ismérteket. Ah! miért tartjuk kebelünkben ezt a' kegyetlen férget?

9. A' világnak minden nyomoruságival, és háborúságival, tudni-illik, szegénységgel,

(29)

gel, éhséggel, hadakozással dőgleletességgel, nyavalyákkal, 's testi halállal, büntett minket a' bűnért az igaz Isten. Ah! miért tehát fokkal inkább nem iszonyodunk a' büntől, melly annyi szörnyű büntetésekhez szerez?

10. Ollyan nagy gonosz minden halálos vétek, hogy annál nagyobb sem nem találathatik, sem nem gondolhatik. Semmi teremtetett értelem meg nem foghattya volta-képpen annak gonofságát, sem elégségesen meg nem magyarázhhattya. Oh! miért nagyobb igyekezettel nem kerüllyük ezt a' ki-mondhatatlan nagy gonoszt?

11. Olly nagy gonosz a' halálos vétek, hogy annak el-

❧ (30) ❧

vesztéséért meg-kell vala hal-
nia, nem egy földi Király,
hanem a' Mindenható Ur Is-
ten Fiának. Ezeket hallod,
és hiszed, 's még sem gerjed-
fel szived a' bűnnek gyűlöl-
ségére?

12. Az Isten, ki véghetet-
len Jó, 's Irgalmas, az An-
gyalok fejedelmét a' Luczi-
pert, egygyetlen egy gondo-
lattal tölt vétekért a' pokol-
nak örök tűzére kárhoztatta:
'S vannak ő-kivülötte igen so-
kan, kik azon-képpen csak
egy vétekért kínlódnak po-
kolban, 's jaj! mind örökké
kínlódni fognak. Ah! mit
cselekekszünk mi esztelen em-
berek, hogy lelkünk minden
igyekezetével nem távoztat-
tyuk a' bűnt, melly annyi go-
nosznak az oka.

13.

❧ (31) ❧

13. Olly nagy meg-bántása
az Istennek a' halálos vétek,
hogy ő Szentfelségének, ha
szomorkodhatnék, sokkal na-
gyobb szomorúsága, és búsú-
lása-vólna a' bűnért, hogy
sem most öröme legyen, mel-
lyet vészén a' Bóldogságos
Szűz, és minden Szentek
jó-cselekedetiből: 's nem fé-
led ezt az Istennek végetlen
Felségét úgy haragra indítani,
's annyi gyalázattal illetni?

14. Ha látnád, hogy az é-
des anya a' tűzes kemenczé-
ben égő fiának könnyhullatá-
sit nevetéssel venné, és hal-
lanád, hogy még e'-képpen
bolzontona: azt akarom,
hogy ebben a' tűzben örök-
ké kínlódgýék, soha többé
fiamnak nem ismérem őtet:

B 4

Nem-

❧ (32) ❧

Nem-de azt itélnéd felőle,
 hogy ifzonyu nagy vétket
 cselekedett: Ime, az Isten
 fokkal inkább szeret minket,
 hogy sem egy édes anya sze-
 retheti az ő fiát, még-is olly
 ifzonyú haragra gerjed, mi-
 kor a' bünt látja, hogy ki-
 rekesztvén minden könyörü-
 letességnek reménségét, nem
 csak színe elől azt el-kergeti,
 a' ki halálos bűnnel meg-fer-
 tetetett e' világból ki-mulik;
 hanem pokolra-is le taszítya,
 a' hol örökké azt szemére ve-
 ti: *A' te barmisságodnak soka-
 ságáért, és a' te kemény bűneid-
 ért cselekedtem ezeket veled.*
 Jerem. 30. 15. Oh melly i-
 fzonyúnak kell tehát lenni a'
 halálos bűn gonofságának,
 és nagy-vóltának!

15.

❧ (33) ❧

15. Nyomorúlt bűnös!
 nagy, és fok bűnökbe ro-
 hansz, 's eszedbe nem juta-
 tod, hogy bűneid közül egy-
 gyik valaha utolsó léfzen;
 mert az Isten, a' ki minde-
 neket *móddal, és szám-szerént,*
és mértékkal teremtett, és
 rendelt, azt-is öröktől-fogva
 el-végezte, hogy bizonyos
 számú bűnöket el-szenved
 te benned, de nem többet:
 Ezeket mihent cselefszed, és
 bé-töltöd a' izámat, egygyet
 sem fogsz hozzá-adni, ha-
 nem az utólsót el-követvén,
 semmi hely többé nem adatik
 a' penitenzia-tartásnak, sem-
 mi malasztot nem várhatsz.

16. Mivel pedignem tudod,
 mellyik legyen utolsó vét-
 ked, 's talám ugyan az, melly-

B s

be

❧ (34) ❧

be csak hamar fogsz eszni :
nem-é méltán távoztatnod-
kell minden bűnöket? mert,
kérlek, láthat-sz-e' valakit egy
bő asztalnál, ámbár leg-é-
hebb legyen-is, a' ki kezét
ki-nyujtsa a' fel-töltött étkekre,
ha tudná, hogy egy az ét-
kek-közzül hathatós méreg-
gel elegyes legyen?

17. Ha tehát halàlos véték-
be fo-ha nem estél, ennek-
utánna-is azt fo-ha ne csele-
kedgyed; mert talám az el-
ső, mellybe esnél, örök veszt-
edre volna; ha pedig többbe
estél, adgy hálákat Istennek,
hogy eddig olly kegyelmesen
el-engedte; és nagyon vi-
gyázz magadra, hogy meg-
ne esél. *Odd, odd, maga-*
dat, úgy mond Szent Ambrus
Püspök,

❧ (35) ❧

Püspök, *hogy ha talám már
egyszer meg-bóltál lelkedben,
meg ne hally másodszor, mert
immár nem a' tünnek hal-sz-
meg, hanem a' kegyelemnek.*

NYEGYEDIK ELMÉLKEDÉS. *Az Halálról.*

I.

Minden szempillantásban 's
inkább közelgetsz a' ko-
porsóhoz; szükséges egy-
szer meg-halnod, 's talám
még ma.

2. Mi, ha talám ez élted
orájának utolsó perczentése?
mit akarnál hogy cselekedtél-
vólna, vagy mint kívánnád
hogy életed folyt vólna? most
cselekedd, a' mit halálodkor
fogsz kívánni, hogy mivel-
tél-vólna.

B 6

3. Mi-

❧ (36) ❧

3. Miért halasztod életednek jobbítását halálod végső üdőjére? nem tudod-e' hogy akkor a' halállal, 's a' nyavalyáknak leg-súlyosabb fájdalommal kell tufakodnod? ha most mikor egészséges vagy, nehéznek tartod, hogy bűneidet sirassad, és jó-cselekedeteket gyakorolj, hogy lehet ezt mivelned, betegségtől szorongattatván, és csak nem minden érzékenségektől el-hagyattatván?

4. Nem tudod-e', hogy a' halálnak üdője-is bizonytalan? Oh menyi erős ifiak ma halva fekszenek, kik tegnap nem-is álmodtak a' halál-felől! bódogok, 's mind örökké bódogok, ha kéfzen, minden nagy véték-nélkül lelte a' halál.

5. Oh

❧ (37) ❧

5. Oh menyi órákat, napokat, héteket, és esztendőket töltöttél mind eddig haszontalanul! El-jő az idő, mikor csak egy órát fogsz kívánni lelked üdvösségére, és meg nem nyered.

6. Mit fogsz akkor gondolni, midőn a' halálnak czikelyin látni-fogod, magad-fölött a' rettenetes Birót; a' ki-tátott poklot; előtted bűneidet, 's talám a' környülálló ördögöket-is?

7. Ha világnak minden gazdagsággal, tiszteletivel, méltósággal bírnál is, mi hasznot vennél mind azokból, ha most halálos ágyban fekünnél? semmit a' koporsóba el-nem viszesz magaddal az egy kopott köntösön-kivül: min-

B 7

dene-

❧ (38) ❧

deneket el-kell hagynod.

8. Hol vagyon a' szükséges úti-költséged az örök-ké-valóság uttyának meg-járására? Miért ennek, míg időd vagyon, szzerét nem téfzed?

9. Senki vidámabból meg nem hal, mint a' kinek nincs mit el-hagyni e' világon, vagyon pedig bőségesen, a' mit más életben fel-talállyon.

10. Sok Szentek, hetven, és több ezrtendőig nagy testi fanyargatásokban az Istent szolgálták, még-is féltek a' haláltól: 's te hogy fogod el-tűrni?

11. Miért kedvezsz annyit testednek? Nem tudod-é, hogy kevés idő-mulva a' korporsót bűdösséggel meg-tölti, és

❧ (39) ❧

ti, és férgek elede-lévé léfzen?

12. Miért engedsz annyi szabadságot szemeidnek, füleidnek, nyelvednek, és több érzékenségidnek? El-jő az idő, mellyben a' te disztelen szemeid bé-húnnyattatnak, és többé ki nem nyilnak; vándorló füleid meg-fiketülnek, és többé nem halanak; zabolátlan nyelved meg-némül, és többé nem szól.

13. Meg-hal egy Császár, és egy paraszt ember: meghal egy gazdag, és egy szegény ember: nincs semmi különbség ezeknek halálok-között: a' föld-alá szoros-közbe rekeztetnek minnyájan.

14. Ki-

❧ (40) ❧

14. Kivel akarsz meg halni?
a' Dus-gazdaggal-e', vagy a'
szegény Lázárral? A' gazdag
halálát követte a' bódogta-
lan örökké-valóság, a' Lá-
zár halálát az örök bódog-
ság; most időd vagyon, vá-
laszsz, a' mit akarsz.

15. Mit használna most a' Dus-
gazdagnak, hogy teste vágyá-
sának engedvén sok gyönyö-
rűségekben élt? 's a' szegény
Lázárnak mit árt, hogy el-
hagyatott nyomorúlt köldus
vált, és a' frissen-lakozó fő-
embernek ajtája előtt feké-
lyekkel rakva feküdt? Most
ez örvendez, és örökké ör-
vendezni fog; kínlódik most
amaz, és örökké kí-
lódni fog pokol
ban.

ÖTÖ-

❧ (41) ❧

ÖTÖDIK ELMELKEDÉS.
Az utolsó Itéletről.

I.

MI volna, ha még ma fű-
leidben zengene ama
rettenetes szózat: *kellyetek-
fel halottak, jőjjetek az ité-
letre?*

2. Talám már bé-vádoltat-
tál Isten-előtt, hogy az ő
javait el tékozoltad: **mi lé-
fzen**, ha csak hamar monda-
tik néked: *Adgy számat sá-
fárságodról; adgy számat tel-
lyes életedről, minden gon-
dolátidról, szándékidről, szá-
vaidról, és cselekedetidről?*

3. Mit felelsz, mikor az ör-
dög, kinek gonosz sugallását
sokszor követted; Az őrző
Angyalod, kinek intését gya-
kortább meg-vetetted; **faját
lelki**

❧ (42) ❧

lelki ismireted ; mellyet annyi fok bűnökkel meg-ferteztettél ; Isten-előtt bűnösé tesznek , 's vádlóid lesznek ?

4. Micsoda orzával jelenf-meg az igaz Bíró Krisztus előtt ; kit újonnan bűneiddel annyiszor meg-feszítettél ? mit felelsz néki ; mikor ezzel meg fedd : én lelked üdvösségét olly nagyra becsültem , hogy véremnek végetlen árát azért le-tettem ; és te , kit annyira fel-magasztaltam , annyi izben meg-utáltál engem bűneiddel ? én-éretted ostorokat , töviseket , sőt a' keresztnék kegyetlen halálát el-túrtem , hogy téged az örök haláltól meg-menténélek : 's miért egyébbel meg nem feleltél ezen szeretetemért , a' nagy

❧ (43) ❧

a' nagy gyűlölségnél , és szám-nélkül-való bőszsuságoknál ?

5. Mit fogsz akkor gondolni ; mikor minden titkos bűneid az egész világ-előtt nyilvánlatkoztatnak ? nehéznek látszik most néked csak egy gyóntató Atyának bűneidet meg vallani ; micsoda örczapirolásodra leszen tehát , mikor az egész világ előtt nyilván lesznek minden bűneid ?

6. Oh menyi sohajtások hallattatnak Josafat völgyében , de minden könyebség-nélkül ! menyi haszontalan jajgatások lesznek , mellyeknek most eleit vehetnénk , töreelmes szivünk igaz penitencia-tartásával.

7. Micsoda gondolattal leszsz

❧ (44) ❧

szesz akkor, mikor látod a' kereíztnek zárlóját a' Bíró-előtt az ítéletre immár le-hozattatni? Jaj néked abban a' rettenetes időben, ha most gyűlölöd a' Kristus keresztét!

8. Mivel mented magadat, mikor az Istennek Szent Fia szemeid elébe téfzi az ő Szent Sebeit, mellyeket bűneiddel annyiszor meg-újítottál?

9. Mellyik szózatot akarod hallani az utolsó ítéletben? azt a' leg-örvendetesbet-e', mellyet az igaz Bíró Kristus minden bóldogokra valaha ki-bocsát: *Főjjetek-el én Atyámnak áldottai, birjátok a' világ kezdetitől fogva néktek készített országot, &c.* Vagy pedig amaszt, mellyel igaz hara-

❧ (45) ❧

haragra gerjedvén a' kárhözottakra fog-dörgegni: *Mennyetek-el tölem átkozottak az örök tűzre, melly az ördögnek készített, és az ő Angyalinak, &c.* Matth. 25.

10. Nagy Basiliusnak szép intését vedd-valóban szívedhez, ki e'-képpen szól: *Ha valamikor érzed kívánságod bűnre izgatását, emlékezzél-meg Kristus Urunknak rettene-tes, és túrhetetlen ítélő szé-keről, mellyben a' nagy magasságban élől-ül a' Bíró, ő-mellette pedig álván minden teremtetett állat, fél, és retteg az ő dicsősséges látására.*

11. Gondold Szent Jero-nymusnak lélek ébresztő mondását: *Akár alugyam, akár egyem, vagy egyéb dol-*
got

❧ (46) ❧

got cselekedgyem, mindenkor
látatik fülemben zengeni az
a' szózat: kellyetek-fel, jój-
etek az ítélre.

12. Ki vétkezhetik, ha min-
denkor elméjében tartya az
ítéletet, melly bizonynyal lé-
szen a' világ végén. Így fe-
jezi-bé levelét Szent Kele-
men Pápa, mellyet az Ur atya-
fiaknak, Szent Jakabnak írt.

HATODIK ELMÉLKEDÉS. A' Pokolról.

I.

NYilván-való Hitünk igazsá-
ga, hogy pokol vagyon,
tudni-illik, minden nyomoru-
ságok nemével rakott hely,
melly Istentől azoknak az
embereknek készítettett, kik
halálos bűnnel múlnak-ki ez
élet-

❧ (47) ❧

életből. Oh menyi keresz-
tyének vannak, kik úgy él-
nek, mintha poklot lenni
nem hinnék! nemdenem te-
is ezek seregéből vóltál-e'?

2. Valami a' testet, és a'
testnek minden tagjait, vagy
a' lelket, és annak minden ha-
talmit kinozhattya, 's győ-
törheti, mind az egy víz ő-
zön gyanánt, nem rész sze-
rént, hanem rakva, és egy-
szer 's mind el-lepi a' kárho-
zattakat. Hogy tűröd annyi
fajdalmak mérhetetlen tenge-
rét, ki egy fog-fájásnak rö-
vid fájdalmát tűrhetetlennek
tartod?

3. A' kárhozottak leg-na-
gyobb kínzások az, hogy a'
mennyei dicsőségéből örök-
ké ki rekesztetnek, és az
Isten

❧ (48) ❧

Isten színe, 's véghetetlen szépsége látásától, örökké meg-fosztatnak. Oh mely nagy esztelenség, a' menyeyi örökké-való dicsőségnek vesztését választani, hogy a' világnak el-mulandó, 's maid el-hagyatandó gyönyörűségivel él-hefs!

4. A' kárhozottaknak teste, melly ez életben a' tilalmas gyönyörködtefekben nőt, felette nagy kínokat szenved mind örökké. Akarsz-e' te inkább a' pokol örök tűzében égni, hogy sem itt egy kevesé a' tiltott gyönyörűségtől magad meg-tartóztatni?

5. Hogy tûrheted pokolnak örök kínait, ki nyári hévtségben lágy ágyban sem fek-

❧ (49) ❧

fekhetsz csak egy egész éjjel-is, mozdúlatlan testel?

6. Gondold e' széles világot egy mérhetetlen tengernek lenni, mellyből minden ezer esztendőben egy kis madarka egyetlen egy csöp-pöcskét hörpögeslen: végtére ugyan csak ki-merítené ezt a' nagy tengert; de a' kárhozottaknak kínai soha ki nem meritethetnek. Valamíg Isten Isten léfzen, mind addig szűnetlenül a' pokol tűzétől égettetnek az el-veszettek. Oh vég-nélkül-való örökké-valóság!

7. Egy szem-pillantásig-tartó rút gyönyörűségecskeért minden szűnés-nélkül gyótródni fognak az istentelenek, kik kevés munkával magokévá

❧ (50) ❧

gok évá tehettek-vólna a' bódog örökké-valóságot. Örizzd magad, hogy valaha meg ne érdemellyed, hogy ezek-közé számláltassál.

8. A' jóknak emlekezete, mellyekel éltekben gyönyörködtek, és minden megtérésnek reménsége - nélkül mint az árnyék elenyésztek; 's annyi fok, és nagy, mind jelen-lévő, mind pedig az egész örökké - valóságban következendő gonoszoknak, mellyeket könnyen el-kerülhettek-vólna, meg-gondolása, ki-mondhatatlan nagy kínokra léfzen a' kárhozottaknak, 's ugyan mind örökké. Oh hofzszú örökké-valóság!

9. Az értelem örök tudatlanságnak fetétségével beborít-

❧ (51) ❧

boríttatik; az akarat a' gonoszban meg-átalkodott, és az Isten, 's a' Szentek, és Önnön maga-ellen-való örök gyűlölségében meg - keményedett, szüntelen-való dühösködésektől vettetik, 's hanyattatik. Ez pedig el-tart örökké. Oh kegyetlen örökké-valóság.

10. A' szemek, mellyeknek itt gyakorta nagy szabadságot engedünk, semmit ott nem látnak egyebet, a' szemfény rettentő égéseknél, a' számtalan sok kínoknál, a' kárhozottak borzasztó tündérinél, az ördögöknek irotóztató látáfinál; 's ezeket kell szemlélniek mind örökké. Oh bódogtalan örökké-valóság!

Cz

11. A'

❧ (52) ❧

11. A' csiklandozó fűleket,
mellyeket fokszor az Isten-
nek belső szóllására bé - du-
gunk, 's a' rút, fertelmes,
és tisztátalan beszédekre ki-
nyitunk, a' kétségbe esettek-
nek keserves sopánkodási,
szomorú jajgatósi, iszonyu
orditási, 's morgási, egy mást
győtrő átkozódási, az Isten,
és Szentek ellen-való szidal-
mazási, 's magok bűneinek
kárhoztatási, kinozni fogják.
Az orrot a' pokol tűzének fűs-
tólgó gőzi, 's a' kárhozott
testek bűdössége tekeri. A'
száját, a' nyelvet, az inyet,
a' torkot, a' hasat, nem más
étel, sem más ital éri, ha-
nem a' *Sárkányok epéje*, az
Aspis-kigyók mérge, az kefe-
riti, az epefzti. *Tűz*, és
kén-

❧ (53) ❧

kén-kő, és szélvészszek furvása
az ő pohárok része, és az
Isten haragjának borából isz-
nak. És mind-az-által ezek-
között égő szomjúsággal,
és száj-izét fonnyasztó éh-
séggel kínoztatnak: 's így
szenvednek mind örökké.
Oh minden kegyetlenségnél
kegyetlenebb örökké-való-
ság!

12. Oh ha valakinek a' kár-
hozottak-közül szabad vól-
na vízfza-térni életre, mit
nem cselekednék? mit nem
tűrne, hogy olly iszonyu kí-
nokát el - kerülhetne, és
Meny országnak örökké-va-
ló örömébe juthatna? De
a' kárhozottaknak koczká-
jok már hanyattatott, nem
pedig még a' tied, mert né-
ked

❧ (54) ❧

ked még időd vagyon az örök kínoknak el-távoztatására. Odd tehát magadat, hogy ne talám a' több kárhözottakkal egy gonosz kívánságnak el-követéseért a' poklok örök kínnyaira rohany.

13. Hallyad ismét Szent Basilus szűbéli intését: *Gondold, úgy mond, a' feneketlen mélységet, az el-kerülhetetlen sötétséget, a' homályos tüzet, mellynek ereje vagyon egetésre, de nincs fénye; e' mellett jusson eszedbe a' férgek neme, kik mérgeket ki-ontják, 's a' testet mardossák, telhetetlenül éven, és soha meg nem elégedvén, és túrhetetlen fájdalmokat szerezvén mardosásokkal: végtére gondold, a' mi mindeneknél nehezebb, azt,*

❧ (55) ❧

azt az örökké-való szégyent, és gyalázatot. Ettől fély, 's e' félelemmel, mint egy zabolával vond-vissza lelkedet, a' bűnök kívánságától.

14. Ha mondatatnék néked, hogy ha ezt, vagy amaszt a' gonofságot meg nem veted, és ezt, vagy amaszt a' jószágot nem gyakorlod, három, vagy négy óráig tűzben égettetik kezéd; nem-de-nem minden halasztás-nélkül a' kívánt jót cselekednéd? Sőt nem-de ezt, vagy amaszt a' gonoszt éppen átkoznád, hogy azt a' rövid büntetést ne kellnék szenvedned? Már pedig az Isten ezzel fenyeget: Oh ember, akár ki légy, én téged az el-óltatlan tűzre vetlek, ha a' meg-

C 4. paran-

❧ (56) ❧

parancsolt jót nem cselek-
fzed, ha a' gonoszt, mel-
lyet meg-tiltottam, el nem
távoztatod! és te még-is,
sem a' jót nem miveled, sem
a' gonoszt nem kerülöd, ha-
nem még katzagsz, tréfál-
kodol, és olly gonoszúl élsz,
mint ha élted-után semmi kí-
nokat nem várhatnál: Nem-
de esztelennek, vagy hitlen-
nek lenni mutatod magadat?
mert alig történhetik, hogy
valaki jól hidgyen, és go-
noszúl éllyen.

15. Senki, eszénél lévén,
nem akarna testének minémű
gyönyörűségét tapasztalni,
sőt az egész föld birodalmát
fel nem venné, illyen mód-
alatt, hogy annak - előtte,
husz, vagy harmincz eszten-
dőkig,

❧ (57) ❧

dőkig, rósákkal, violákkal,
és egyéb-féle illatos fűvekkel
meg-hintetett lágy ágyban,
éjjel, 's nappal mozdulatlan
fekügyék: 's te veszet ember,
készs vagy a' kénköves fetét-
ség, és a' tőmött homályos-
ság-között, tűzzel, varas-
békákkal, és mérges kígyók-
kal rakott ágyban örökké
gyötrődni, csak gyűjthess
hamis jószágot magadnak,
csak részes lehess testednek
valami rut, 's rövid gyönyör-
ködtetésében. Mondgy, va-
lamit akarsz, bizony eszte-
len vagy, míg akaratodat
nem változtatod. Mondgyad
tehát inkább bölcs Demoste-
nessel: *Ego tanti pœnitere
non emi*: En ennyin nem vet-
tem a' hosszú busúlást.

❧ (58) ❧

16. Jobb, 's tanácsosb do-
log tehát, hogy érzékensé-
ginknek most semmit ne en-
gedgyünk, a' mire Isten tör-
vénye-ellen vonszanak, hogy
sem örökké a' pokolnak mé-
szárlást, csigázását, 's kín-
zását tűrjük. *Utinam sape-
rent, & intelligerent, ac no-
vissima providerent.* Deut. 32.
29. *Vajha észesek volnának,
és értenének az emberek, és
az utolsókról gondolkodnának.*
Ugy ínt minket a' kegyelmes
Isten Moyzes Proféta-által.

HETEDIK ELMÉLKEDÉS.

A' Mennyei Dicsőiségről.

I.

IMe nyitva Mennységnek ka-
pui; bé-mehetfz, ha ked-
ved tartya. De tudnod-kell,
hogy

❧ (59) ❧

hogy csak az Isten, és az
Anyaszentegeyház parancso-
lati-szerént élőknek adatik
bé-menni.

2. A' mennyei dicsőség,
melly-után kívánczol, min-
den jókból való tekéletes
állapot, mellyben se bűnnek,
se büntetésnek semmi gono-
fza nincsen, hanem minden
kívánható jók vannak: 's mi-
ért ezt a' bódog állapotot
nagyobb munkával, 's fárad-
sággal nem keresed?

3. Ah mennyiszor izzadnak,
's veritékeznek meleg nyár-
ban a' mezőken a' szántóve-
tő emberek! mennyiszor ú-
ton-járásokban tűrik a' keres-
kedők, kalmárok, az éhsé-
get, szomjuságot, és ezer
alkalmatlanságot még a' ha-

C 6

lálnak

❧ (60) ❧

lálnak veszedelmét-is ; de mi okra nézve ? hogy kevés ideig szerencsések lehessenek : és te, hogy örökké bóldogul élhess, nem akarsz munkálkodni, sem valamit szenvedni.

4. A' világ örömi mind egygyütt hasonlítottván ahöz az Örömhez, mellyet a' lélek az Isten véghetetlen szépségének nyilván-való látásából vészén, sokkal kisebbek, egy mérhetetlen tengerhez hasonlítottott csöp viznél. Mit mivelünk tehát, oh balgatók ! hogy a' mennyei örömöket a' világ örömi-után helyheztettyük ?

5. A' mi testünk tündöklenni-fog valaha Mennyeiben, mint a' nap ; az ő tagjainak egyen-

❧ (61) ❧

egyenlősége, színe, ábrázatya, és szépsége csudálatos leszén ; nem éhezik, sem nem szomjuhozik többé, nem szenved, leg-kisebb fájdalmat-is, se betegséget, se halál félelmét ; minden hozzá-illendő jóknak fokáságával bővelkedik ; 's így leszén mind örökké. Oh bizonyára *nem méltók e' mostani időben szenvedési a' következő dicsőségre, melly meg-jelentetik mi-bennünk.* Miért tehát a' JESUS szenvedését most velünk ne bórdozzuk a' mi testünkben ? 2. Cor. 4. 10.

6. A' látás, a' dicsőítettett fok testeknek, de fő-képpen Kristus Urunk, és a' Bóldogságos Szűz MARIA Szent Testének szemléléséből ki-

❧ (62) ❧

mondhatatlan nagy gyönyörűséget vészen, 's ezt mind örökké. Ah! ki léssen közülünk, a' ki életünk rövid üdójében szemeit ne őrizze mindē tilalmas tekintéfektől, hogy azokat mennyeekben legeltethesse a' számtalan dicsőült testeknek örökké-való szépségekben?

7. A' hallást gyönyörködteti a' Szenteknek leg-kedvesb befélgetések, nyájaskodások, és Isten dicséreti; és az a meg-unhatatlan, 's igen csudálatos Mennyei muzika, melly minden világi muzikának szépségét felette igen fő módon felyúl-mullya. Oh én füleim! halgassátok most örömeit az Isten igéit, hogy azt a' megmagyarázhatatlan Mennyei
szép

❧ (63) ❧

szép muzikát, és annyi fok ezer Szent Szűzeknek, 's ezeknél több Angyaloknak énekét halgassátok mind örökké.

8. A' fzaglás, a' bódogult testeknek, de kiváltképpen a' Krisztus JESUS, és az Ő Szentséges Szűz Anya testek leg-kedvesebb illatozásában, és egyéb fok-féle igen gyönyörűséges illatokban, gyönyörködik. Az ízlelés minden eleség-nélkül, kiváltképpen-való fő módon, minden édeségnek gyönyörűségével tartatik, 's megelégtetik. Illetések a' bódogult testeknek, melly egész testben el-terjed, Szent, és tiszta gyönyörűségekkel meg-telik, el-annyira, hogy
a' di-

❧ (64) ❧

a' dicsőült ember egészlen
el - merült lézen az Isten
gyönyörűségének pataká-
ban. Oh mely bőséges ju-
talmát vészik ott minden ér-
zékenységek az ő fanyargatá-
foknak, és öldökléseknek,
mellyeket Isten szerelmeért
éltekben tűrtek! Oh én tes-
tem, add magad Krisztusért
a' szenvedésre, hogy valaha
minden érzékenységid avar az
örömmel vigadgyanak Men-
nyekben, melyeket *se szem
nem látott, se fül nem hallott,
se az ember szívében nem tár-
tek.*

NYOLCZADIK ELMELKEDES.

A' Krisztus kin-szenvedéséről.

• I

Istené vagyok egészlen a' te-
remté

❧ (65) ❧

remtésért: mit adgyak tehát
viszsa a' meg-váltásért?

2. Valahányszor tekintem
a' keresztre szegezett JE-
SUST, mind annyiszor maga-
mat igen meg-fégyenlem;
mert mindenkor látatom hal-
lani ez igéket: Te vóltál az
oka Krisztus Urunk iszonyu ha-
lálának.

3. A' Judas csak egyszer
adta-el harmincz ezüst pén-
zen az Istennek Szent Fiát;
én pedig nem egyszer, ha-
nem ezerszer adtam-el, vala-
hányszor tudni-illik nagy vét-
ket cselekedtem: De lészek-
e' ez-után-is Krisztusnak áru-
lója?

4. Az Isten, a' Szent Vé-
rének egy csöppével nem
csak ez egész világot, ha-
nem

❧ (66) ❧

nem szám-nélkül-való más világokat - is meg - válthatott volna ; mindazáltal én hozzáam való szeretetéből utolsó csöppig ki-ontotta minden Véré : ah ! miért engem úgy szerető Istenemet olly keveysé szeretem ?

5. Mit felelek Üdvözítő Istenemnek , mikor utolsó ítélet napján ezekkel fedd , és pironogat : Oh hálá-adatlan ember ! mit kellett többé cselekednem éretted , és nem cselekedtem ? én te-éretted ostorokat , és tövis koronát szenvedtem ; 's te mind ezekért , undok bűneiden-kivül , semmit egyebet vissza nem adtál.

6. Az Istennek áldott Szent Fia , ostorokkal egész testében

❧ (67) ❧

ben meg szaggattatván , tövispek hegyivel fejében meglyukasztatván ; kezeivel , 's lábaival a' keresztfához szegesztetvén , mind untalan izemeim-előtt forog : és én olly keserves , és vérrel festött látásból meg-nem iédek , nem rettegek a' bűnöktől ?

7. Ha egy leg alább való ember én-hozzáam-való szeretetéből , halál veszélyére vetné fejét ; oh mely háláadó vólnék hozzája ! miért tehát a' keresztfán érettem meg-hólt Istenemnek szeretetét meg nem ismérem ? miért annyi-képpen hálá-adatlannak mutatom hozzá magamat ?

8. Valahányszor vétkezem halálofan , mind annyiszor Kristust tagadom Péterrel ,
mind

❧ (68) ❧

mind annyiszor Krístust áru-
lom Judással, mind annyi-
szor a' 'Sidókkal meg fészí-
tem Krístust, és az Ő drága-
látos Szent Véré^t lábaimmal
tapodom; ah én lelkem!
hog^y lehet, hog^y ezeket
halván, vagy gondolván,
még sem irtó^zol a' nagy vé-
tek undokságától, 's gonof-
ságától?

9. Krístus halálakor a' kő-
sziklák meg-repedezének, a'
föld meg indúla, a' halottak
koporsói-is meg-nyilyának:
és én egyesegyedűl, a' meg-
haló Krístuson ne szánakod-
gyam, kiért Ő magánosan
fzenved? Oh vajha egyfzer
meg repedez^zék szivem,
hog^y a' bűnőken igaz töre-
delmefség-által egyfzer való-
ban el-íszonyodgyam! 10.

❧ (69) ❧

10. Oh én lelkem! nézd
az édes JESUS fejét meg-hajt-
va, hog^y meg csókollyon té-
ged; dárdával ki-nyílt szívet,
hog^y téged szerez^zen; ke-
zeit a' Szent kereszten ki-ter-
jesztetve, hog^y téged meg-
ölellyen; egé^z testét ki-té-
tetve, hog^y téged meg-vál-
tson; és kezdgyed már egy-
fzer szeretni, ki halál^{ig} sze-
retett téged.

11. Hallyad a' mézzel-fo-
lyó Szent Bérnár^d Apáturt,
melly hathatos szókkal kiált
hozzád: *Látom, 's ísmérem,*
melly nagyok légyenek a' te Se-
beid, (az az bűneid) mel-
lyekért Krístus Urunknak meg-
kellett sebesíttetni; mert ha
halálra, és ugyan örök halálra
nem volnának, soha azok meg-
orvo-

❧ (80) ❧

*orvosolásokért az Isten Fia
meg nem halna.*

12. Hogy tehát maga egyedül ne maradgyon az édes JESUS, kihez te kemény, és hálá-adatlan szível légy: iobban te hozzád Ő meg nem mutathatta szeretetét, mint hogy meg-holt te-éretted: annak-okkáért te-is, kit eddid nem szeretted, végtére halálában, 's haláláért szeresd Őtet.

KILENZEDIK ELMELKEDES.

Az Isten szeretetéről.

I.

MEly nagy szeretettel szeretett téged az Isten, és minek előtte fogantattál, vagy születted, szeretett téged, azt maga meg-jelentette Je-

❧ (81) ❧

te Jeremiás Próféta által, mondván: *örök szeretettel szerettelek téged.* Jerem. c. 31. v. 3.

Szeretett, és szeret téged tellyes voltaképpen, úgy hogy semmi nincs az Istenben, a' mi által nem szeretne téged.

2. Szeretett téged az Atya Isten, az Ő egyetlen egy Fiát adván néked: *Mert úgy szeretete Isten e' világot, hogy az Ő egyetlen egy szülött Fiát adná, hogy minden a' ki Ő benne hiszen, el ne vesszen; hanem örök élete legyen.* Joan. c. 3. v. 16. te pedig mit adtál az Istennek? hálá-adatlanságot, gyölölséget, engedetlenséget, meg-vetvén, megszegvén az Ő szent parancsola-

(82)

csolatit, és szolgálván a' bűnnek.

3. Szeretett téged a' Fiu Isten, menyből alá szállván a' szűznek méhébe, meg-tesztelvén szenvedvén, és meg-halván te éretted: *Nagyobb pedig szeretete ennél senkinek nincsen, hogy Valaki az ő lelkét adgya barátjért.* Joan. c. 15. v. 13. *En pedig az én lelkemet le-téstem az én juhaimért.* Joan. c. 10. v. 15. *Mert a' mint engem szeretett az Atya, én-is szeretlek titeket.* Joan. c. 15. v. 9. mondgya Krisztus: te pedig mint szeretted a' JESUst? kész vagy-e' érette le-tenni a' lelkedet? kész vagy-e' Istenedért, az ő hite-ért kínokat szenvedni? és gyalázatos halállal meg-halni?

(83)

halni? hogy volnál, mikor egy kemény szót békével nem tudsz el-szenvedni. Oh Keresztény ember! ha nincs alkalmatoiságod Istenért, az igaz hitért kínokat, és halált szenvedned, leg-alább a' minden napi nyomoruságodat, szegénységedet, betegségedet, nyavalyáidat, boszúságokat, és más e' féle alkalmatlanságokat, és gyalázatokat szenved-el békével, és ez által mutasd-meg Krisztushoz-való szeretetedet.

4. Sőt nem csak meg-tesztelt, szenvedett, és meghalt éretted az Isten Fia; hanem eledelül-is adta magát néked az oltári Szentségben a' kenyér sz ne alatt, még-is olly hideg, olly hálá-adatlan
D vagy

❧ (84) ❧

vagy hozzája, hogy csak az érzikenségedet sem akarod az Ő szereteteért szanyargatni, vagy a' nyelvedet gonoliz szólástól meg-tartoztatni.

5. Szeretett, és szeret téged a' Sz. Lélek Isten az Ő menyei ajándékival meg-világosítván, ékesítván, és szentelvén téged : szeret téged az Istennek mindenhatósága teremtvén, oltalmazván, és meg-tartván téged : szeret téged az Istennek valósága, és mérhetetlensége, mindenkor, és mindenütt veled jelen lévén : szeret téged az Istennek bölcsesége, és gondviselése igazgatván, és vezetvén téged : szeret téged az Istennek örökké-valósága halhatatlana tévén téged annak fölötté szeret

❧ (85) ❧

szeret téged Isten az egész világ által, midőn minden teremtetett állatokat, még az Angyalokat-is a' te szolgálataodra rendelt : imé az Istennek te hozzád-való nagy szeretete! mit felelsz erre? miképpen szereted te az Istent? szereted-e' őtet tellyes szivedből, tellyes lelkedből, tellyes elmédből, és minden erődből? kihez ragaszkodik, a' szived? hol jár az elméd? melly levegő égben rőpdösnek a' te gondolatid? ki, és mi után futosnak szivednek indulati? visgáld-meg jól lelked isméréstét, és szedd őszve mind az elmédnek gondolatit, 's-mind a' szivednek indulatit, és fordítsd azokat az Istenhez, és szeressed a'

D 2

te

❧ (86) ❧

te Uradat Istenedet tellyes
szivedből, tellyes lelkedből,
tellyes elmédből, és minden
erődből: szerezted őtet min-
denek fölött, sőt inkább
mind tenen-magadat-is.

6. Mert az Isten-is szeretett,
és szeret tégedet mindenek
fölött: szeret téged minden
más teremtetett állatok fölött:
mert semmi teremtetett állattal
nem tört annyi jót, a' men-
nyi jót tört, és téfzen veled
ő ember! melly más terem-
tetett állatnak formáját vötte-
fel az Isten Fia? melly más
állatnak természetével egye-
sült-meg az Istenség? kiért
szerezted? kinek tört ele-
delévé? szeretett téged az
Isten Fia inkább az ő halan-
do életénél, mellyet fontol-
ván

❧ (87) ❧

ván Sz. Agoston fel-kiált. *Sze-
rettél engem Uram inkább,
mint tenen magadat: mert én
érettem méltóztattál meg-hal-
ni.*

7. Szeret téged az Isten min-
den szem-pillantásban veled
jelen lévén, reád gondot vi-
selvén, téged óltalmazván,
vezetvén, ruházván, táp-
lálván, és a' teremtetett álla-
tokban néked szolgálván,
azokat a' te szolgálatodra
rendelvén, és meg-tartván:
és már nincs mit kellett töb-
bet cselekednie veled, és
nem cselekedett: a' mint ma-
ga mondgya: *Mit kellett töb-
bé cselekednem az én szőlőm-
mel, és nem cselekettem vele?*
IIa. c. 15. v. 4. te vagy az
Isten szólója, ki eddig nem
D 3 édes

❧ (88) ❧

édes szőlőt ; hanem keserő
egrest hoztál : nem jó ; ha-
nem gonosz cselekedeteket
cselekedtél : nem szeretted ;
hanem utáltad , győölted
az Istenedet , és a' világi hiv-
ságokat , testi ocsmány győ-
nyörűségeket szeretted. Nem
felelsz-é már az Istennek Lo-
jola Sz. Ignáczzal : Vedd-
el , én Uram Istenem ! vedd-
el mindn szabadságomat ,
vedd-el elmémet , értelme-
met , és minden akaratomat:
valamim vagyon, vagy birok,
és valamit nékem adtál , azt
mind vissza adom néked ,
és a' te szent akaratodra bi-
zom : csak te hozzád - való
szeretetet , és a' te sz. ma-
lasztodat add énnékem , és
elégg gazdag leszek ; nem - is
kérek

❧ (89) ❧

kérek tőled egyebbet semit ;
hanem hogy mindenek tőlött
szerefszelek.

TIZEDIK ELMÉLKEDÉS.

Az Isten akarattjáról.

I.

A' jó szolga jó Urának jó
akarattját örömezt , és
szorgalmatoson cselekeszi ,
ha pedig nem cselekszi , a'
verés , és a' tömlőcz az ő
bére : mert írva vagyon : *A'
szolga a' ki tudta az Ura a-
karattját , és el nem készült,
és nem cselekedett annak aka-
rattja szerént , sokkal veret-
tetik.* Luc. c. 12. v. 47.

Kicsoda jobb Urad az Is-
tennél? kinek akarattját, ha
szorgalmatoson cselekszed ,
örökké - való jókat ad ; ha

D 4

pedig

❧ (90) ❧

pedig az ő akarattya szerént
nem cselekefszel, *el-jó a' mint*
maga mondgya, el-jó a' napon,
mellyen nem reménled, és
az órán, mellyen nem tudod,
és *el-válast téged, és a' része-*
det, a' bérédet, a' hitetlenek-
kel, a' gonoszokkal téfszi, az
örök tömlőczben. Luc c.
12. v. 46.

2. A' jó Fiu a' jó Attyának
parancsolatit hiven meg-tar-
tya, és minden szorgalmato-
sággal igyekezik az ő akarat-
tyát bé-telleyesíteni: kicfoda
pedig jobb Atyád az Isten-
nél? ki valóban szeret téged,
gondot visel reád, és fiui sze-
retetédért nagy örökséget
ígér néked. miképpen cse-
leketted eddig az ő akarat-
tyát? sőt inkább hányszor
akarattya

❧ (91) ❧

akarattya ellen jártál? hány-
szor meg-vetvén a' jó men-
nyei Atyádnak akaratyát
meg-boszfizontottad őtet, a'
te magad akaratodat követ-
ted, a' te akaratod szerént cse-
lekettél. Oh boldogtalan
ember! a' ki maga akarat-
tyát követi, és az Isten aka-
rattyát nem cselekefszi! *mert*
nem minden a' ki mondgya né-
kem: Uram, Uram, mégyen
mennyeknek országába. Matt.
c. 7. v. 21. bizonyára nem-
minden ember, a' ki mond-
gya: En keresztyén ember
vagyok, én az igaz hitben va-
gyok, én hiszek a' Kristus-
ban, azonban az Isten aka-
rattyát nem cselekefszi, mé-
gyen mennyeknek országába

3. Boldog pedig, a' ki az
D 5 Isten

❧ (92) ❧

Isten akarattját cselekefzi :
mert Kristus igéje szerént ,
*az mégyen mennyeknek orszá-
gába.* ibid. Sőt a' ki az Atya
Istennek akarattját cseleke-
fzi , ki mennyekben vagyon,
az a' Kristusnak atyafia , hu-
ga , és anyja. Matt. c. 12.
v. 50. és sz. Janos Apostol-
nak tanítása szerént , örök-
ké meg - marad , örökké él
menyben.

4. Ez pedig az Isten aka-
rattja, hogy az ő parancso-
latit meg-tartsad , hogy az ő
Anyaszentegyházának enge-
delmes légy , azt halgasd,
és minden képpen az Isten
gonviselelére bizzad maga-
dat. mert ő néki gondgya va-
gyon reád , ő egyedül ke-
gyes, és jó Atyád semmi go-
noszt

❧ (93) ❧

noszt nem kíván néked: az ő
gonviselelése alatt semmi nélkül
nem fogsz szűkölkedni. Vaj-
ha mindenkor ő reája, és az
ő gonviselelésére biztad volna
magadat mind szerencsés ,
s'-mind szerencsétlen állapo-
todbán, és meg-őrizted vol-
na az ő parancsiolatit!

5. Valami azért jó , vagy
rossz történik veled , azt az
Isten akarattjának tulajdonit-
ság : tudgyad , és higgyed ,
hogy az Isten akarattjából
történt az veled. Például
légyen néked Joseph Patriár-
ka az ő atyafiainak felelvén:
*Nem a' ti tanácsotokból ; ha-
nem az Isten akarattjából kul-
dettem ide.* tudi - illik Egyi-
ptusba. Gen. c. 45. v. 8. pél-
dául légyen sz. Job-is mond-
D 6 ván :

❧ (94) ❧

ván: *Az Ur adta, az Ur vette-el: a' mint az Urnak tetszett, úgy lótt, legyen áldott, az Ur neve Job c. r. V. 21.*

6. Mindenekben az Isten akarattját jónak, és igaznak, ismérjed, és tisztellyed, mint Dávid mondván: *Igaz az Ur minden útáiban, és szent minden cselekedetiben. psal. 144. V. 17.* mert jólehet megtart-hat, meg-szabadithat némelyeket minden jó érdemek nélkül, mert jó: mind azáltal senkit nem kárhoztathat gonosz érdemi nélkül; mert igaz.

7. Igyekezzél mindeneket az Isten akarattyához szabni, és az Ő tanácsa nélkül semmit ne cselekedgyél: minden ellenzéseket, minden nyomorúsá-

❧ (95) ❧

ruságokat, halgatván panasz-nélkül erős szível szenvedgy-el, és az Isten kedvének, és tetszésének bétellyesítésében gyönyörkedgyél, és szív-béli főknyugodalmod léfzen. Oh ember! ha ezeket cseleketted volna eddig, mely magos, és dicsőséges székét csináltál volna magadnak menyben.

8. Minden dolgaidban tehát e' képpen szabd a' te akaratodat az Isten akarattyához: Uram Istenem! ismértem, és vallom, hogy a' te reámváló gondviselésed nagyobb, hogy-fem minden gondom, mellyet magamra viselhetek. Uram csak legyen az én akaratom igaz, és álhatatos te

D 7

hoz-

❧ (96) ❧

hozzád, cseleked azt velem,
a' mi néked tetszik: mert jó-
nál egyéb nem lehet, vala-
mit velem cselekezzel.

Ha azt akarod, hogy fe-
téttségben légyek, áldott
légy: ha azt akarod, hogy
meg-világossítsam, azért-is
légy áldott: ha azt akarod,
hogy szerencsés légyek, ál-
dott légy; ha azt akarod,
hogy szerencsétlen légyek,
azért-is légy áldott. ha engem
meg-vigasztalsz légy áldott:
ha akarod, hogy haborgat-
tassam, egyenlőképpen légy
mindenkor áldott.

9. Mert te tudod Uram mint
jobb: ezt, vagy amazt cse-
leked, a' mint akarod. ad
azt a' mit akarsz, a' mennyit
akarsz, a' mikor akarod. Cse-
leke-

❧ (97) ❧

lekedgyél úgy velem, a'
mint te tudod, és a' mint
leg-inkább tetszik, és néked
nagyobb tiszteségedre esik.
A' te akaratod én akaratom
légyen, és az én akaratom
mindenkor a' te akaratodat
kövesse, és azzal egyezzen,
mind szerencsés, mind sze-
rencsétlen állapotban: mind
jó, mind rossz időben, oh
adgyad Uram! hogy ezt il-
lendő tekéltetességgel csele-
kedgyem. Amen.

TIZENEGYEDIK ELMÉLKE- DES.

A' Lélek Méltóságáról.

I

A' Léleknek az arra maga az
Isten; mert annyit ér, a'
mennyire becsültetett: nem
vált

❧ (98) ❧

volt pedig kisebb az ő bőcsi,
a' mi Urunk JESUS Kristus é-
leténél, és drágalátos Szent
Vérénel; mert ezen az ár-
ron váltotta-meg az Isten Lel-
kedet, a' mint mondja Szent
Péter: *Nem meg-veszendő a-
ranyon vagy ezüstön váltatta-
tok-meg: hanem a' Kristusnak,
úgy mint makula-nélkül való,
és fertyezetlen bárálynak drá-
galátos vérén.* 1. Petri 1. 18.
Többet ér tehát a' te lelked,
hogy sem mind az, a' mi nem
Isten.

2. Igen istentelenül csele-
kednél, ha olly drága lelke-
det, egy rövid, és rusnya
gyönyörűségért, vagy egyéb
veszendő dologért el-adnád:
valamint bolondúl ítéltetnél
cselekedni, ha sok ezer
forint

❧ (99) ❧

forint áru nagy gyémántot
egy fillyérért, vagy gombos
tőért el-cserélnél. Méltán fel-
kiált Szent Agoston, mond-
ván: *minek-utánna meg-tud-
tam, hogy lelkem a' Kristus
drágalátos Szent Vérével meg-
váltatott, nem akartam azt
többé áruba bocsátani.*

3. A' te lelked hozzád nem
tartozik, hanem az Istenhez,
aki azt semmiből teremtetted,
és végetlen árral meg-vette,
te-nálad pedig csak szállást
tart. *Nemes lakosod vagyon,
ő test!* úgy mond Szent Ber-
nárd, és igen nemes; becsül-
lyed és tisztellyed illy nagy
vendégedet. Hogy lehet te-
hát nagy istentelenség nélkül
azt szégyenbe, 's gyalázat-
ba ejtened.

4. Ha

❧ (100) ❧

4. Ha valaki a' kereszt-alatt álván, Krisztus izentséges Sebeiből minden le - ciorduló vérét, egybe szedte-vólna, hogy te nyilván azt körülhordoztad, micfoda gondal, és vigyázással mendegelnél? most pedig lelked biztattatott reád, kinek megváltásáért az Örök Bölcsesség minden szent vérét ki-ontotta, mellyet te néked cserép edénybe, tudni-illik, gyarló testedben kell viselned: Lásd tehát, minémű szorgalmatossággal, 's eízeséggel kellened, hogy azt meg-örizzed, és meg-tartsad.

5. Ha lelkednek annyi gondgyát viselnéd, mint testednek, Seráfimnál nagyobb dicsőiséget érdemelnél: már pedig,

❧ (101) ❧

pedig, micfoda a' test, ha a' lélekhez hasonlittatik?

6. Akár kitől-is kérdeni szoktuk: mi ujság vagyon? mi dolog történt? micfoda hírek hallattatnak? hogy vannak, és folynak az ország dolgai? De foha, vagy igen ritkán kérded magadtól: miképpen vagyon dolga lelkemnek? mi az ő böcsi? mennyi gondom vagyon üdvösségére?

7. Jól foházkodék vala régenten, a' ki imigy fohajta: oh én szerencsétlen, 's nyomorult ember! számtalan fok árkos papirost költöttem az én Uram szolgálattyában írt levelekre, 's egy árkos negyed réizével még nem éltem, egész gyónálomnak igaz meg-iratására.

8.

(102)

8. Igen búsúlnak fokban ,
mikor nyavalya éri testeiket ,
és azonnal ha éjj-félkor va-
gyon is , az orvost hivattyák ,
noha nem mindenkor vízíza-
szerezhetik egészségeket : ha
pedig lélek halálra meg-be-
tegszik a' bűn-által , azon
semmit nem törődnek ; sőt
alig mozdítják lábokat , hogy
Ielki atyához mennyenek , a'
kitől minden bizonnyal Isten
kegyelmébe vízíza-tétetné-
nek : 's még-is mennyi ezernyi
ezernél nagyobb , és károsb a'
lélek nyavalyája , a' test beteg-
ségénél. Oh egygyetlen egy
lélek ! Oh örökké-való lé-
lek , mely kevésre becsül-
tetel !

9. Oh vajha annyit mun-
kálkodnál lelked üdvözítése-
ért

(103)

ért mennyit a' leg-gonoszabb
ellenséged az idő , *mint*
az ordító oroszlány , keresvén
a' kit el-nyeljen , fáradoz ,
hogy azt a' maga tőribe ránt-
hassa , és örökké veszthesse !
akkor bizonyára nagy Szen-
té válnál.

TIZENKETÖDIK ELMELKE- DES.

*Az időnek bocsiról , és drága
váltáról.*

I.

NAgy gondot , és bocsot
érdemel az idő ; azért
mondja Szent Bernárd : *Senki*
közű'etek kevésre ne becsülje
az időt : repül a' vízíza nem té-
rendő idő , és mulik az óra , mel-
lyet penitenczia-tartásra , bocsá-
natnak meg - nyerésére , ma-
laszt.

❧ (104) ❧

lásztnak szerzésére, dicsőőségnek öregbítésére néked enged a teremtő Istennek irgalmasága.

2. Az időnek leg-kissebb részecskéje, mellyben magadat bódoggá tehered, minden aranynál, és ezüsthél többet nyom; még-is azt mondod: játszani, beszélgetni, tréfálodni megyek, hogy az időt mulassam; és e' képpen számtalan részecskéit el-veted, vesztegeted, és bolondúl el-tékozlod: mellyért méltán neheztehetisz, és haragudhatisz magadra, hogy tennen-magadat olly rútúl csalog, és károsítod.

3. Ha néked csak egy fertály-óra engedtetnék, hogy arannyal 's ezüstel meg-tölt bizonyos háznál maradgy, tellyes

❧ (105) ❧

tellyes szabadsággal; hogy onnét el-vihess, valamenyt lehet, 's akarisz; nem igaz-e', és tagathatatlan, hogy akkor sem játékban, sem tréfálásban, sem tánczolásban nem mulatnád magad, nem-is foglalkodnál víg mezőn, hulló, 's fonyadó virágok fzedezetésében; fő-képpen, ha tudnád, hogy az ollyan alkalmatosságnak megtartásában-való restséged, és magad el-hagyása, helyre hozattatlan örök nyomorúságodnak, és szűkölködésednek oka lenne: Ime életednek üdöje, ha az örökkévalósághoz hasonlittatik, véghetetlenül kevessebb, egy fertály-óránál, még-is ezt a kevés időcskét, melly az Istentől

❧ (106) ❧

tentől néked adatott, hogy az ő malasztinak, és dicsőségének kincses ládjából, valamennyit akarsz, magadnak végy, és takaríts, 's fized ki bűneid adótságát, ezt az időt, mondam, elmulandó jóknak gyűjtésére, hivatásos, és baromi rút gyönyörűségek keresésére költöd, ejtven ezzel magadat nyilván-való veszélybe, hogy az örök tömlőczbe ne vetettefsél, 's így örökké-való szegénységre, és nyomorúságra juss.

4. Nem de leg-bolondabb embernek mondanád azt, a' ki száz aranyon vett gyertyát gyuitana, és el-égetne, hogy egy tótskét, vagy más hitván dolgot fel-találhatna?
's nem-

❧ (107) ❧

's nem-de-nem te esztelenebb vagy, midőn az időt, melly az aranynál, és ezüsthél drágább, heában-való, és elenyésző dolgok keresésében vesztegeted?

5. El-jő az óra, mikor penitenczia-tartásra, 's erkölcsid jobbitására, csak egy napot, sőt egy szempillantást fogsz kívánni, ha megnyered-e; azon légy tehát, hogy az a' végső órádnak perczentését, mellytől függ az örökké-valóság, megelőzzed.

6. Mindent egyebet, ha el-vész, visszfa lehet venni, és visszfa foglalni, csak az idő visszfa nem téríthetik. *Mulnak az ádvósség napjai,* úgy mond Szent Bernárd, és
E *senki*

(108)

senki meg nem gondolja. Az eget meg-veheted, az idő pedig áruba sem bocsátatik; leg-kisfebb időt sem lehet megvenni.

7. Ez minden kárhozottaknak egy leg-síralmasabb panaszok, hogy ez életnek időjét, élven gonoszúl, elpazérlották, tékozlották, 's üdvösségek szerzésére adott annyi fok, és hasznos alkalmatosságokat haszontalanul el mulatták. Oh ha nekik engedtetnék csak fele egy órának! mit nem cselekednének?

8. Es te minden lelki nyereség-nélkül annyi órákat vesztesz; jaj mennyi busulása ront meg téged ez esztelenséged, mikor a' halálhoz

(109)

hoz közelgetsz! mikor tudni illik, minden időnek vége lesz, és néked mondattatik: *idő nem lesz többé.*

9. Nagyra becsüllyed tehát élted minden órácskáját, 's jól, és hasznosan tölcse, minek előtte véletlenül a' halál torkába esél.

Mindenek az Isten
Nagyobb Dicsősé-
gére.

Haáz Rezső Múzeum Tudományos Könyvtára, Székelyudvarhely

